

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

100 EĞİTİMİN
YÜZYILI

Sayı : E-32661919-610-8
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

15.10.2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 27/11/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1537295 sayılı yazınız.
b) 29/11/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1538626 sayılı yazınız.
c) 05/12/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1542410 sayılı yazınız.
ç) 06/12/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1542881 sayılı yazınız.
d) 10/12/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1545072 sayılı yazınız.
e) 16/12/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1546843 sayılı yazınız.

7/19640 - GK5
7/19740 - GK5
7/19859 - GK5
7/19946 - GK5
7/20069 }
7/20071 - 20073 } GK6
7/20075 }
7/20190 - GK6

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c-ç-d-e)'de kayıtlı yazıyla iletilen Konya Milletvekili Hasan EKİCİ'nin 7/19640, Mersin Milletvekili Mehmet Emin EKMEN'in 7/19740, İstanbul Milletvekili Ali GÖKÇEK'in 7/19859, Hakkari Milletvekili Öznur BARTİN'in 7/19946, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk GERGERLİOĞLU'nun 7/20069, İstanbul Milletvekili Suat ÖZÇAĞDAŞ'ın 7/20071, Hatay Milletvekili Nermin YILDIRIM KARA'nın 7/20072, Erzincan Milletvekili Mustafa SARIGÜL'ün 7/20073, İzmir Milletvekili Haydar ALTINTAŞ'ın 7/20075 ve Batman Milletvekili Zeynep ODUNCU KUTEVİ'nin 7/20190 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (23 Sayfa)

İZMİR MİLLETVEKİLİ HAYDAR ALTINTAŞ'IN 7/20075 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

6 Şubat 2023 tarihli depremlerden sonra Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yapılan hasar tespit çalışmaları kapsamında, 42 okul binasının yıkılmış (3 boşaltılmış okul binası), 1.022 eğitim binasının ağır hasarlı olduğu tespit edilmiştir.

Deprem bölgesinde yer alan okullarımızın yenilenmesi için 82.229.959.593 TL proje bedeline sahip, 19.784 derslikli 1.241 proje planlanmıştır. Toplam proje bedeli 15.972.493.985 TL olan 7.274 derslikli 501 proje tamamlanmıştır. Toplam proje bedeli 32.539.624.793 TL olan 7.418 derslikli 435 projenin inşaatı ise devam etmektedir. Toplam proje bedeli 33.717.840.815 TL olan 5.092 derslikli 305 proje ihale öncesi hazırlık aşamasındadır.

Asrın felaketi olarak nitelendirilen 6 Şubat 2023 tarihli deprem felaketinden etkilenen 11 ilimizde; 11.567 okul ve 119.200 derslikte eğitim-öğretim faaliyetleri devam etmekte iken 6 Şubat depremleri sonrası 1.295 okul ve 9.935 derslik kullanılamaz hâle gelmiş, 10.272 okul ve 109.265 derslik az hasarlı veya hasarsız olarak tespit edilmiştir.

Deprem bölgesinde;

- 2023 yılı sonu itibarıyla 265 okul, 3.526 dersliğin yapımı tamamlanmış, az hasarlı 45.000 dersliğin onarımı yapılmış, orta hasarlı 23 okul, 322 derslik güçlendirilmiştir.
- 2024 yılı Ekim ayı sonu itibarıyla; 236 okul ve 3.748 dersliğin yapımı tamamlanmış, az hasarlı 13.832 dersliğin onarımı yapılmış, orta hasarlı 40 okul ve 560 derslik güçlendirilmiştir.
- Eylül 2025 itibarıyla; 740 okul ve 12.510 dersliğin yapımının tamamlanması, orta hasarlı 261 okul ve 3.654 dersliğin güçlendirilmesi planlanmıştır.
- 2023-2024 yıllarında toplam; 501 okul, 7.274 dersliğin yapımı tamamlanmış, Az hasarlı 58.832 dersliğin onarımı yapılmış, orta hasarlı 63 okul, 882 derslik güçlendirilmiştir.

Tüm çalışmalar neticesinde 2025 yılı sonu itibarıyla deprem bölgesinde; 1.241 okul ve 19 bin 784 dersliğin tamamlanmasıyla bölgedeki mevcut derslik kapasitesinin, deprem öncesi derslik kapasitesinin %10 üzerine çıkması beklenmektedir.

Rehberlik hizmetleri ilkelerinden biri, sunulan hizmetlerin tüm öğrencilere yönelik olmasıdır. Bu sebeple okullarda tüm öğrencilere ayırım gözetmeksizin okul rehberlik ve psikolojik danışma servisleri aracılığıyla rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar tarafından pek çok çalışma yapılmaktadır. Bununla birlikte hizmet içi eğitimlerle birlikte öğretmenlerin mesleki yeterlilikleri geliştirilmekte ve verilen hizmetin kalitesi artırılmaktadır. Fırsat ve imkân eşitliği sunularak kırsal ve dezavantajlı bölgelerde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri gerçekleştirilmektedir.

Psikososyal destek ekipleri tarafından etkilenme düzeyleri temelinde Psikolojik ilk yardım (PİY) desteği sağlanmıştır. Psikolojik ilk yardım (PİY) ile; travmaya maruz kalanlarda ortaya çıkan stresin azaltılması, uzun vadeli uyum ve başa çıkma becerilerinin artırılması, hem bireysel hem de toplumsal ruh sağlığının korunması amaçlanmıştır.

Psikolojik sağlıkla "travmatik yaşam olayları karşısında bireylerin yaşadıkları riskli sürece sağlıklı bir şekilde uyum gösterebilmelerini ve etkin bir şekilde toparlanmalarını" ifade etmektedir. Bu noktada, psikolojik travmanın olası etkilerini azaltan ya da ortadan kaldıran temel unsur ise bireylerin sahip oldukları koruyucu faktörlerdir. Bu faktörler, bireylere özgü kişisel özellikler ya da olası riskler karşısında bireyin psikolojik sağlamlığını artıracak

kaynakları (aile, okul, toplum) içermektedir. Travmatik yaşam olayları sonrasında psikolojik sağlamlığımızı korumak amacıyla hazırlanan “Travmatik Yaşam Olayları Sonrasında Ailede Psikolojik Sağlamlık” ile “Travmatik Yaşam Olayları Sonrasında Okulda Psikolojik Sağlamlık” ile ilgili bilgilendirici kitapçıklar, saha çalışmalarında ailelere ve öğretmenlere yönelik bilgilendirmede kullanılmakta, böylelikle dolaylı yoldan öğrencilere destek sunulmaktadır.

“Zorlayıcı Yaşam Olayları Sonrası Öğretmen Psikoeğitim Programı” öğretmenlerin travmatik bir yaşam sonrası tepkilerini normalleştirmek ve zorlayıcı yaşantıların etkileri konusunda baş etme becerilerini güçlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Üç oturum olarak hazırlanan programda temalar “Stres Tepkilerinin Farkındalığı”, “Olumlu Başa Çıkma” ve “Geleceğe Yönelik İyimserlik” olmak üzere üç temel düzeyi kapsayacak şekilde oluşturulmuştur. İhtiyaç durumunda öğretmenlerle yapılacak olan çalışmalarda kullanılmaktadır.

Ailelerimiz için normalleşme süreçlerine destek sunmak ve psikolojik iyi oluşlarını güçlendirmek amacıyla “Veli Psikoeğitim Programı” hazırlanmıştır. Veli Psikoeğitim Programı travmatik olaylar sonrasında velilerin tepkilerini normalleştirmek ve zorlayıcı yaşantıların etkileri konusunda baş etme becerilerini güçlendirmek amaçlanmıştır. Programın temaları “Stres Tepkilerinin Farkındalığı”, “Olumlu Başa Çıkma” ve “Geleceğe Yönelik İyimserlik” olmak üzere üç temel düzeyi kapsayacak şekilde oluşturulmuştur. Bu program, travmanın psikolojik ve sosyal etkisini değerlendirerek velilerimizin stres belirtilerini azaltmayı ve psikolojik dayanıklılıklarını arttırmayı, desteğin sürekliliğini sağlamayı, ani veya uzun vadeli ruh sağlığı sorunlarını önlemeyi hedeflenmektedir. Ailelerle yapılan çalışmalarda bu programlardan yararlanılmaktadır. Velilerimizin ruh sağlığını güçlendirerek öğrencilerimize dolaylı yoldan destek sunulması amaçlanmaktadır.

Öğretmenlerimiz, “Kayıp ve Yas” konusunda sunu ve broşürler yolu ile “Kayıp ve Yas Sürecinde Öğretmenin Rolü”, “Kayıp Nedir?”, “Yas Nedir?”, “Yas Tepkileri Nelerdir?”, “Yas Sürecini Etkileyen Faktörler”, “Çocuk/Ergenler ve Yas”, “Çocuklarla Ölümü Konuşmak”, “Sınıfta Yas Sürecindeki Çocuk/Ergen” ve “Profesyonel Desteğe İhtiyaç Duyan Çocukları Belirleme” başlıklı konularda bilgilendirilmektedir.

Aileler ise “Kayıp ve Yas” konusunda hazırlanan sunu ve broşürler ile “Kayıp ve Yas Sürecinde Velinin Rolü”, “Kayıp Nedir?”, “Yas Nedir?”, “Yas Tepkileri”, “Yas Sürecini Etkileyen Faktörler”, “Çocuk/Ergenler ve Yas”, “Çocuklarla Ölümü Konuşmak”, “Sınıfta Yas Sürecindeki Çocuk/Ergen”, “Profesyonel Desteğe İhtiyaç Duyan Çocukları Belirleme”, “Sosyal Medya Aracılığı ile Yaşanan Yas” konularında bilgi verilmekte bu sayede de dolaylı yoldan öğrencilere destek sunulmaktadır.

Öğrencilere travma sonrası sunulan psikososyal destek ile; travmanın psikolojik ve sosyal etkisinin değerlendirilerek öğrencilerin stres belirtilerinin azaltılması ve psikolojik dayanıklılıklarının artırılması, desteğin sürekliliğinin sağlanması ve ruh sağlığı sorunlarının önlenmesi hedeflenmektedir. Bu amaçla hazırlanan “Öğrenci Psikoeğitim Programları” öğrencilerle yapılan çalışmalarda kullanılmaktadır.

Ayrıca bu program aracılığıyla yoğun stres tepkileri gösteren öğrencilerin tespit edilerek Travma Sonrası Müdahale Programı’ndan yararlanmaları ve gerekli görülmesi hâlinde ileri düzey ruh sağlığı hizmeti sunan birimlere sevkinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Dünyanın her yerinde çocuk, ergen ve yetişkinler, depresyon, sel, kasırga, heyelan, yangın, savaş, göç, terör olayları, cinayet, taciz ve tecavüz, ulaşım kazaları, yanardağ patlaması, toplumsal şiddet olayları, açlık ve benzeri çok çeşitli travmatik yaşam olaylarına maruz kalmaktadır. Travmatik yaşam olayları sonrasında tehlike ya da risk altında olmak, yaşanan

olaya bir anlam verememek, olayın olumsuz etkilerinden nasıl korunacağını bilememek ve olay sonrasında ortaya çıkan farklı zorluklar karşısında belirsizlik yaşamak özellikle çocuk ve ergenlerde çeşitli travmatik stres tepkilerinin ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. Bu gibi zorlayıcı yaşam olayları sonrasında ileri düzeyde etkilenen öğrencilere yönelik de “Travma Sonrası Grup Temelli Müdahale Programı (TS-GTM)” hazırlanmıştır ve ihtiyaç duyan öğrencilerle bu çalışmalar yapılmaktadır.

“Yas Psiko eğitim Programı” ile öğrencilerin ruh sağlığını desteklemek ve ihtiyaç duyan öğrencilerle yapılacak çalışmalarında kullanılmak üzere “Yas Yaşantılarımız Kayıp ve Yası”, “Anlamlandırmak Duyguları Yönetmek”, “Kayıp Sonrası Yaşam”, “Sosyal Destek ve Güçlendirme” başlıklarında çalışmalar yürütülmektedir.

Saha çalışmalarında bulunan öğretmenlerimize ihtiyaç duyulması hâlinde, afetlerde destek hizmeti sunmanın sonucunda ortaya çıkabilecek stres tepkilerini fark etme, yoğun düzeyde strese maruz kalma sonucunda ortaya çıkabilecek psikolojik zorlanmaları fark etme, kişilik özelliklerinin önemini fark etme, öz bakım stratejilerinin önemini kavrayabilme, kişisel işlevsel ve işlevsel olmayan başa çıkma stratejilerini belirleme, kişisel öz bakım eylem planının oluşturma gibi becerileri edinmelerini sağlayıcı “Çalışana Destek” başlığı altında eğitimler verilmektedir.

İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP), Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından temel eğitimde Türkçe ve matematik derslerinde öğrenme kayıplarının giderilmesi amacıyla 2018-2019 eğitim öğretim yılından beri uygulanmaktadır. İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP) ilkokulların 3’üncü sınıfına devam eden, özel eğitim tanısı olmayan, önceki eğitim ve öğretim yılları içinde çeşitli nedenlerle Türkçe ve matematik dersi öğretim programlarında yer alan ve İlkokullarda Yetiştirme Programı kapsamında belirlenen kazanımları yeterli düzeyde edinmeyen öğrencilerin öğrenme kayıplarını gidermek amacıyla hazırlanmış bir programdır. İYEP, 2018- 2019 eğitim öğretim yılında ülke genelinde ilkokul 3 ve 4. sınıflarına, 2019-2020 eğitim öğretim itibarıyla da sadece 3. sınıf düzeyine devam etmekte olan öğrencilere uygulanmaktadır. Aynı zamanda İYEP’te kapsayıcı bir anlayışla öğrencilerin kendi hızlarına göre ilerlemeleri desteklenerek sonraki eğitim kademelerinde ortaya çıkması muhtemel uyum sorunları önlenir. İYEP, Bakanlık tarafından hazırlanan Öğrenci Belirleme Aracı (ÖBA)’nın ekim ayının 2’nci haftasında öğrencilere uygulanması ile başlar. ÖBA sonuçlarına göre İYEP’e dâhil edilen öğrenciler veli izinleri alındıktan sonra ekim ayının 3’üncü haftasında eğitim almaya başlar. İYEP modüler bir program olup Türkçe ve matematik dersleri üçer modül olarak tasarlanmıştır. Bu modüler yapı ile toplam 160 saatlik bir program uygulanmaktadır. Uygulanan programın 96 saati Türkçe modüllerine 64 saati ise matematik modüllerine ayrılmıştır.

Ayrıca, “Temel Eğitimde Öğrenme Kayıplarının Giderilmesi ve Öğretimin Güçlendirilmesi Projesi” kapsamında deprem bölgesinde gerçekleştirilen çalışmalar devam etmektedir.

Öğrenme kayıplarının telafisi için 01 Ekim 2023-30 Ocak 2025 tarihleri arasında yürütülecek ve UNICEF Türkiye Ofisi tarafından 2024 Temmuz sonuna kadar fon desteği sağlanan Temel Eğitimde Öğrenme Kayıplarının Giderilmesi ve Öğretimin Güçlendirilmesi Projesi hayatı geçirilmiştir. Projenin birinci ve ikinci fazında elde edilen çıktıların Türkçe ve matematik dersleri için geliştirilen müdahale programlarının etkili ve verimli sonuçlar vermesi nedeniyle projeye devam edilmesi kararlaştırılmıştır. Bu kapsamda Türkçe ve matematik derslerine ek olarak hayat bilgisi, sosyal bilgiler ve fen bilimleri derslerine yönelik değerlendirme bataryalarının ve müdahale programlarının hazırlanması kararlaştırılmıştır.

Proje ile temel eğitim düzeyinde öğrenme kayıplarının tespiti, öğrenme kayıplarının giderilmesi ve öğretimin güçlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda projenin 6 temel hedefi bulunmaktadır:

1. Temel eğitim düzeyindeki öğrencilerde öğrenme kayıplarının nedeninin, içeriğinin ve düzeyinin tespit edilmesi,
2. Temel eğitim düzeyindeki öğrencilerde tespit edilen öğrenme kayıplarına yönelik stratejilerin belirlenmesi,
3. Temel eğitim düzeyindeki öğrencilerde öğrenme kayıplarını önleyici müdahalelerin ve faaliyetlerin belirlenmesi,
4. Kanıta dayalı uygulama ve müdahaleler yoluyla öğrenme kayıplarının giderilmesi,
5. Temel eğitim düzeyindeki öğrencilerde öğrenme kayıplarının oluşmasına engel olacak adil ve etkili uygulamalarla öğretimin güçlendirilmesi,
6. Proje kapsamında planlanan önleme, müdahale ve stratejilerin amacına ulaşması için; öğrenci, öğretmen, yönetici, aileler ve kamuoyuna yönelik aktif bir iletişim planının uygulanmasıdır.

Proje, ülke genelini temsilen örneklem alınan; Adana, Adıyaman, Ankara, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Erzurum, Eskişehir, Hatay, İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Kocaeli, Malatya, Samsun, Siirt, Ordu, Şanlıurfa, Trabzon ve Van illerinde uygulanacaktır. (Deprem bölgesi başta olmak üzere deprem nedeniyle yoğun göç alan şehirler pilot il olarak ele alınmıştır.) Proje boyunca (Türkçe, matematik, hayat bilgisi, sosyal bilgiler ve fen bilgisi) öğrenme kayıplarının belirlenmesi amacıyla değerlendirme bataryaları geliştirilerek bu derslerde temel kazanımlar boyutunda Türkiye Yüzyılı Maarif Modeline uygun müdahale programı eğitim içerikleri hazırlanmıştır. Ayrıca öğretmenlerin proje çıktılarını daha etkin ve verimli kullanabilmeleri için hazırlanan dijital öğretmen eğitimi içerikleri Öğretmen Bilişim Ağı (ÖBA)'ya yüklenme aşamasındadır.

Ortaöğretim düzeyinde öğrenme kayıplarının giderilmesi amacıyla yapılacak telafi eğitimleri kapsamında, öğretim programlarında yer alan kazanımlar alan uzmanlarınca öncüllük ve ardılık ile diğer dersler açısından değerlendirilmiş ve konu ve kazanımlar açısından kritik öneme sahip olan kazanımlar seçilmiştir. Ortaöğretim Genel Müdürlüğünce 18 adet telafi eğitimi yardımcı kaynağı hazırlanarak <https://ogmmateryal.eba.gov.tr/> web sitesinde yayımlanmıştır. Ayrıca destekleme ve yetiştirme kursları deprem bölgesinde öğrenim gören öğrencilerimizin öğrenim kayıplarını telafi etmek amacıyla yaz tatili döneminde de yoğun olarak devam etmiştir.